

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 104/2026-30

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Jarabica, s. r. o., Kutlíkova 17, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/320/2015 a postupu Krajského súdu v Bratislave v konaniach vedených pod sp. zn. 3Co/198/2018 a sp. zn. 3Co/76/2024 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/320/2015 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie v sume **1 500 eur**, ktoré **j e** jej Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania v sume **1 014,40 eur** a zaplatiť ich právnemu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. januára 2026 domáhala vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/320/2015 a postupom krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 3Co/198/2018 a sp. zn. 3Co/76/2024. V petite podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie označených práv, prikázal krajskému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3Co/76/2024 konať bez zbytočných prietahov, priznal jej primerané finančné zadosťučinenie 5 500 eur vo vzťahu k mestskému súdu a 6 300 eur vo vzťahu ku krajskému súdu a solidárnu náhradu trov konania. Ústavný súd poznamenáva, že identifikoval rozpor medzi sťažovateľkou označeným konaním týkajúcim sa prvostupňového súdneho konania v obsahu ňou podanej ústavnej sťažnosti a jej petitom, keď sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti označuje konanie Mestského súdu Bratislava I sp. zn. B1-16C/133/2015, a nie konanie Mestského súdu Bratislava IV sp. zn. 10C/320/2015, ktoré opisuje v odôvodnení podanej ústavnej sťažnosti, čo však vzhľadom na obsah podanej ústavnej sťažnosti vyhodnotil ako pisársku chybu.

2. Ústavný súd uznesením sp. zn. IV. ÚS 104/2026 z 24. februára 2026 ústavnú sťažnosť sťažovateľky podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Z obsahu sťažovateľkou podanej ústavnej sťažnosti vyplýva, že 14. mája 2015 podala [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobkyňa“), na vtedajšom Okresnom súde Bratislava IV žalobu o zaplatenie 95 000 eur s príslušenstvom proti sťažovateľke ako žalovanej v konaní. Okresný súd v časovom úseku napadnutého konania od 14. mája 2015 do 23. novembra 2017 vykonával úkony podľa § 167 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a vykonal na prejednanie veci pojednávania, a to 20. apríla 2017, 16. mája 2017, 12. septembra 2017 a 23. novembra 2017, keď vyhlásil rozsudok sp. zn. 10C/320/2015, ktorým žalobkyňou podanú žalobu zamietol v celom rozsahu. Krajský súd na odvolanie žalobkyne svojím uznesením sp. zn. 3Co/198/2018 z 30. januára 2020 zrušil rozsudok okresného súdu sp. zn. 10C/320/2015 z 23. novembra 2017 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Mestský súd ďalším rozsudkom sp. zn. 10C/320/2015 z 23. apríla 2024 rozhodol tak, že žalobkyňou podanej žalobe vyhovel v celom rozsahu. Sťažovateľka podala proti rozsudku mestského súdu sp. zn. 10C/320/2015 z 23. apríla 2024 odvolanie, o ktorom v čase podanej ústavnej sťažnosti rozhoduje krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 3Co/76/2024, ktoré ku dňu podanej ústavnej sťažnosti prebieha od 25. septembra 2024 a trvá 16 mesiacov.

4. Sťažovateľka poukázala na to, že okresný súd a následne mestský súd v časovom úseku napadnutého konania od 30. januára 2020, keď krajský súd svojím uznesením sp. zn. 3Co/198/2018 zrušil rozsudok okresného súdu sp. zn. 10C/320/2015 z 23. novembra 2017, nariadil vo veci samej niekoľko termínov pojednávania, ktoré však boli následne odročované z rôznych dôvodov, pričom tento postup mal dopad na celkovú dĺžku napadnutého konania. Okresný súd nariadil termíny pojednávania na 22. september 2020, 26. november 2020, 23. február 2021, 20. apríl 2021, 1. jún 2021, 29. jún 2021, 19. október 2021, 3. február 2021, 7. jún 2021, 27. október 2022, 9. marec 2023, 9. máj 2023, 19. marec 2024 a 23. apríl 2024, z ktorých mali podľa sťažovateľky okresný súd a následne mestský súd pojednávať len 26. novembra 2020, 19. októbra 2021, 3. februára 2022, 9. marca 2023 a 23. apríla 2024. Vtedy mestský súd vo veci rozhodol v poradí druhým rozsudkom, ktorým žalobe žalobkyne vyhovel v celom rozsahu. V časovom úseku

napadnutého konania od 30. januára 2020 do 23. apríla 2024, teda v období štyroch rokov, tak okresný súd a následne mestský súd pojednávali len 5-krát.

5. V súhrne tak sťažovateľka konštatuje, že v napadnutom konaní okresného súdu a v postupe krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 3Co/198/2018 a sp. zn. 3Co/76/2024 identifikovala dobu prietahov podľa jednotlivých rokov tak, že ide (i) za rok 2020 o prietah v trvaní 8 mesiacov (spočívajúci v nečinnosti okresného súdu), (ii) za rok 2021 o prietah v trvaní 10 mesiacov (spočívajúci v nečinnosti okresného súdu), (iii) za rok 2022 o prietah v trvaní 13 mesiacov od 3. februára 2022 do 9. marca 2023 (spočívajúci v nečinnosti okresného súdu), (iv) za rok 2023 o prietah v trvaní 13 mesiacov od 9. marca 2023 do 23. apríla 2024 (spočívajúci v nečinnosti okresného súdu), (v) za rok 2024 o prietah v trvaní 16 mesiacov od predloženia veci krajskému súdu na odvolacie konanie (spočívajúci v nečinnosti krajského súdu). Sťažovateľka tak celkovo rozpoznáva dobu prietahov v trvaní 84 mesiacov, z ktorej je krajský súd zodpovedný za dobu prietahov v prvom a druhom odvolacom konaní v trvaní 2 rokov (prvé odvolacie konanie) a 16 mesiacov (druhé odvolacie konanie) a okresný súd je zodpovedný za dobu prietahov v trvaní 44 mesiacov, keď *„bol absolútne nečinný“*. Zároveň sťažovateľka namieta *„neprimeranú dĺžku konania vo veci, keďže od podania žaloby dňa 14. 05. 2015 ubehlo už viac ako 10 rokov, pričom vo veci doposiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté“*, pričom akcentovala dopad samotných prietahov nielen ako prehlbujúci sa stav právnej neistoty prejavujúci sa ako dlhodobá psychická záťaž, ale aj majúci dopad na jej majetkovú sféru, keď v ich dôsledku dochádza k zvyšovaniu úrokov z omeškania z dlžnej sumy.

6. Výšku primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľka odvodila od štatistického ukazovateľa Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky za rok 2024 o priemernej dĺžke konania pred prvostupňovými súdmi (27,16 mesiaca) a odvolacími súdmi (14,62 mesiaca), keď *„Po porovnaní reálnej nečinnosti s uvedenými štatistickými priermi dospela k záveru, že Mestský súd Bratislava IV prekročil primeranú mieru procesnej aktivity o približne 1,41 roka (3,67 roka mínus 2,26 roka), zatiaľ čo Krajský súd v Bratislave prekročil primeranú mieru procesnej aktivity o približne 2,11 roka (3,33 roka mínus 1,22 roka).“*. Zároveň zohľadnením aj celkovej dĺžky napadnutého konania, ktorá presiahla dobu 10 rokov, dospela k výške primeraného finančného zadosťučinenia 1 500 eur za rok nečinnosti nad už uvedený štatistický priemer, čo vo výsledku predstavuje 5 500 eur vo vzťahu k mestskému súdu a 6 300 eur vo vzťahu ku krajskému súdu.

II.

Vyjadrenie mestského súdu a krajského súdu

7. Mestský súd po prehľade vo veci vykonaných úkonov uzavrel, že *„v napadnutom konaní došlo zo strany Mestského súdu Bratislava IV (i vtedajšieho Okresného súdu Bratislava IV) k súdnym prietahom, keď od 03.11.2015 do 04.08.2016 a od 05.05.2023 do 01.03.2024 Mestský súd Bratislava IV nekonal vo veci plynule ako vyplýva aj z výpisu realizovaných úkonov vo veci. Uvedené prietahy je preto možné kvalifikovať ako dôvodné, keďže neboli zapríčinené správaním strán sporu v označenej právnej veci.“*

8. Krajský súd poukázal na to, že v rámci prvého odvolacieho konania vedeného pod sp. zn. 3Co/198/2018 zrušil rozsudok okresného súdu č. k. 10C/320/2015-113 z 23. novembra 2017 z dôvodu, že *„jeho odôvodnenie nespĺňalo požiadavku dostatočného a náležitého odôvodnenia“*

súdneho rozhodnutia, v ktorom sa konajúci súd vôbec nevysporiadal s podstatnou časťou argumentácie žalobkyne, na ktorej založila dôvodnosť podanej žaloby a nevyhodnotil dôkazy ňou navrhnuté a vykonané, tak ako predpokladá ustanovenie § 191 ods. 1 C.s.p.“. Vo vzťahu k druhému odvolaciemu konaniu vedenému pod sp. zn. 3Co/76/2024 krajský súd poukázal na to, že mu bol súdny spis predložený 25. septembra 2024, keď po naštudovaní podaného odvolania postupom podľa § 382 CSP adresoval 22. apríla 2026 výzvu procesným stranám a na 11. jún 2026 nariadil pojednávanie na účely rozhodnutia v odvolacom konaní. V závere svojho vyjadrenia k obidvom odvolacím konaniam zdôraznil preťaženosť konajúceho senátu „(ku koncu roka 2024 stav 83 vecí, ku koncu roka 2025 stav 72 vecí, aktuálne 65 vecí)“, pričom zdôraznil, že „okrem odvolacej agendy rozhoduje vec prejednávajúci senát i prvostupňovú občiansku agendu týkajúcu sa návrhov na uznanie vybraných cudzích rozhodnutí podľa zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, žiadostí o vydanie, opravu alebo zrušenie osvedčenia o európskom exekučnom titule (súdny register Cudz), so stavom ku koncu roka 2024 v počte 55 vecí, ku koncu roka 2025 v počte 88 vecí, aktuálne 67 vecí.“. Krajský súd nepovažoval sťažovateľkou podanú ústavnú sťažnosť za dôvodnú aj z dôvodu, že nejde o vec, „v ktorej by bolo treba osobitne rýchlo konať a sťažovateľka ani do momentu podania ústavnej sťažnosti neuplatnila svoje právo upozorniť súd na prietahy samostatnou sťažnosťou v zmysle zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v platnom znení.“.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

9. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako tak aj pri práve na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) v jeho všeobecnom poňatí odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 760/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 64/2020). Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) sa splní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty týkajúcej sa svojich práv (pozri napr. IV. ÚS 535/2013, I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 760/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 64/2020).

10. Povinnosť súdu a sudcu konať vo veci bez prietahov vyplýva z Civilného sporového poriadku a je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Tento základný princíp konania je premietnutý do ďalších ustanovení Civilného sporového poriadku so zohľadnením osobitostí jednotlivých druhov konaní. Napríklad povinnosť súdu konať bez prietahov vyplýva z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania, z § 153 CSP o sudcovskej koncentrácii konania, ďalej z § 168 – § 172 CSP o predbežnom prejednaní sporu a následkoch neprítomnosti strán aj z § 179 ods. 1 CSP, podľa ktorého pojednávanie vedie súd tak, aby sa mohlo rozhodnúť spravidla

na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania a účel tohto zákona, alebo § 183 ods. 1 prvej vety CSP, podľa ktorej pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

11. Ústavný súd ďalej poukazuje na to, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ na neho obrátil s návrhom, aby o jeho veci rozhodol (IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09). Teda zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (IV. ÚS 22/02, II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08, IV. ÚS 380/08, III. ÚS 103/09, I. ÚS 7/2011, IV. ÚS 103/2023, IV. ÚS 205/2023).

12. Prietahy v konaní či nečinnosť orgánu verejnej moci sú ústavným súdom hodnotené ako iný zásah orgánu verejnej moci, ktorý môže byť jedno či viacrázový, protiprávny a zároveň aj protiústavný útok týchto orgánov proti základným ústavou zaručeným právam (slobodám), ktorý v čase rozhodovania ústavného súdu predstavuje významné ohrozenie právne existujúceho stavu, pričom taký útok sám osebe nie je výrazom (výsledkom) riadnej rozhodovacej právomoci týchto orgánov alebo ich riadneho postupu. Z uvedenej fakticity musí preto následne vyplývať, že dôsledkom popísaného zásahu orgánu verejnej moci (jeho pasivity) nemožno čeliť inak než ústavnou sťažnosťou a na ňu nadväzujúcim nálezom ústavného súdu.

13. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu podľa týchto troch základných kritérií: zložitnosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 54/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, I. ÚS 44/2018, IV. ÚS 95/2018, IV. ÚS 64/2020). Okrem toho sa prihliada aj na význam sporu pre účastníkov (Záborský a Šmáriková proti Slovenskej republike zo 16. 12. 2003, sťažnosť č. 58172/00).

III.1. Posúdenie dôvodnosti podanej ústavnej sťažnosti proti postupu mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/320/2015:

14. Pokiaľ ide o zložitnosť prípadu, môžeme hovoriť o skutkovej alebo právnej zložitosti. Môže ísť napríklad o vec, v ktorej vystupuje viacero strán (H. proti Spojenému kráľovstvu z 8. 7. 1987) alebo v ktorej je potrebné zabezpečiť rôzne dôkazy [Humen proti Poľsku (Veľká komora) z 15. 10. 1999]. Zložitnosť prípadu môže taktiež súvisieť s prítomnosťou medzinárodného prvku (Neumeister proti Rakúsku z 27. 6. 1968).

15. Predmetom napadnutého konania je zaplatenie peňažného nároku žalobkyne proti sťažovateľke ako žalovanej vo výške 95 000 eur z dôvodu nevrátenia poskytnutej pôžičky, resp. posúdenia právneho titulu žalobkyňou uplatneného nároku ako pôžičky alebo daru, ktorý poskytla sťažovateľke ako svojej dcére. Z uvedeného vyplýva, že predmet napadnutého konania nie je skutkovo a ani právne náročný, keď zisťovanie skutkového stavu veci je/bolo podmienené len vykonaním dokazovania výsluchom svedkov a posúdením listinných dôkazov.

16. V rámci hodnotenia druhého kritéria, a to správania účastníka konania, ústavný súd nezistil v správaní žalobkyne alebo sťažovateľky také skutočnosti, ktorými by vedome predlžovali napadnuté konanie okresného súdu, resp. jeho odvoláciu časť vedenú pred krajským súdom.

17. Posledným skúmaným kritériom je postup mestského súdu v napadnutom konaní. S ohľadom na skúmané kritérium rozdelil ústavný súd napadnuté konanie mestského súdu na 4 časové obdobia, a to (i) prvé od podania žaloby žalobkyňou 15. mája 2015 do 23. novembra 2017 v trvaní 2 rokov a 6 mesiacov, ktoré bolo ukončené vydaním prvého rozsudku okresného súdu č. k. 10C/320/2015-113 z 23. novembra 2017, (ii) druhé od 23. novembra 2017, keď okresný súd vyhlásil prvý rozsudok v napadnutom konaní, do 6. marca 2020, keď bol okresnému súdu vrátený súdny spis z krajského súdu spolu s jeho uznesením č. k. 3Co/198/2018-147 z 30. januára 2020, ktorým krajský súd zrušil rozsudok okresného súdu č. k. 10C/320/2015-113 z 23. novembra 2017, (iii) tretie od 6. marca 2020 do 23. apríla 2024, keď už mestský súd rozhodol o merite veci v poradí druhým rozsudkom č. k. 10C/320/2015-468 z 23. apríla 2024, a štvrté (iv) od 23. septembra 2024 do 18. januára 2026, teda do času podanej ústavnej sťažnosti, v ktorom už 16 mesiacov prebieha druhé odvolacie konanie pred krajským súdom (v čase rozhodovania ústavného súdu 19 mesiacov).

18. V prvej časti napadnutého konania od podania žaloby žalobkyňou 15. mája 2015 do 23. novembra 2017 v trvaní 2 rokov a 6 mesiacov, ktorá bola ukončená vydaním prvého rozsudku okresného súdu č. k. 10C/320/2015-113 z 23. novembra 2017, ústavný súd nezistil prietahový postup okresného súdu. Okresný súd v posudzovanej časti napadnutého konania postupoval plynule, bez prietahov, keď vykonával úkony podľa § 167 CSP a následne 20. apríla 2017, 16. mája 2017, 12. septembra 2017 a 23. novembra 2017 pojednával vo veci a 23. novembra 2017 vyhlásil prvý rozsudok vo veci samej.

19. Druhú časť napadnutého konania od 23. novembra 2017, keď okresný súd vyhlásil prvý rozsudok v napadnutom konaní, do 6. marca 2020, keď bol okresnému súdu vrátený súdny spis z krajského súdu spolu s jeho uznesením č. k. 3Co/198/2018-147 z 30. januára 2020, ktorým krajský súd zrušil rozsudok okresného súdu č. k. 10C/320/2015-113 z 23. novembra 2017 a vec mu vrátil na ďalšie konanie, považuje ústavný súd za prietahový postup okresného súdu spočívajúci v jeho neefektívnom postupe (k tomu pozri bod 11). Tento záver sa odvodzuje od dôvodov, pre ktoré krajský súd pristúpil vo svojom uznesení č. k. 3Co/198/2018-147 z 30. januára 2020 k zrušeniu rozsudku okresného súdu č. k. 10C/320/2015-113 z 23. novembra 2017, pričom s ohľadom na ne sa považuje celé odvolacie konanie za prietah v trvaní 2 rokov a 4 mesiacov, a tým za porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru pričítateľné okresnému súdu.

20. Krajský súd vo svojom uznesení č. k. 3Co/198/2018-147 z 30. januára 2020, ktorým zrušil rozsudok okresného súdu č. k. 10C/320/2015-113 z 23. novembra 2017, konštatoval, že „*súdom prvej inštancie koncipované odôvodnenie napadnutého rozhodnutia nespĺňa požiadavku dostatočného a náležitého odôvodnenia súdneho rozhodnutia, v ktorom sa konajúci súd vôbec nevysporiadal s podstatnou časťou argumentácie žalobkyne, na ktorej založila dôvodnosť podanej žaloby a v tomto smere ani nevyhodnotil dôkazy ňou navrhnuté a vykonané, a to jednotlivo, ani vo vzájomných súvislostiach, tak ako predpokladá ustanovenie § 191 ods. 1 C.s.p.*“. Podľa krajského súdu okresný súd ako súd prvej inštancie svojím postupom, ktorým síce dôkazy

navrhnuté žalobkyňou vykonal, ale ich nevyhodnotil jednotlivo a vo vzájomných súvislostiach s inými vykonanými dôkazmi (k tomu pozri bližšie body 17 a 18 uznesenia krajského súdu č. k. 3Co/198/2018-147 z 30. januára 2020), „znemožnil žalobkyňi (resp. stranám sporu), aby uskutočňovala(i) jej (im) patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Nakoľko uvedené nedostatky nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. zrušil a podľa § 391 ods. 1 C.s.p. vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.“. Krajský súd, následne okresný súd inštruoval, že po vrátení veci na ďalšie konanie „vykoná dokazovanie v rozsahu potrebnom na posúdenie dôvodnosti žaloby žalobkyne, vykonané dôkazy vyhodnotí v zmysle § 191 ods. 1 C.s.p. a na ich základe ustáli skutkový stav potrebný pre svoje rozhodnutie.“, pričom „sa predovšetkým zamiera na vyhodnotenie opomenutých dôkazov, resp. dôkazov, na ktoré neprihliadal. Tieto zhodnotí v celkovom kontexte, s prihliadnutím na okolnosti, za ktorých ku nim došlo, na konajúce osoby a ich spôsob vyjadrovania. Súd prvej inštancie skutkové a právne závery odôvodní zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom tak, aby bolo v plnej miere naplnené právo strán sporu na spravodlivé súdne konanie.“.

21. Z predostretých úvah krajského súdu je zrejmé, že dôvody, pre ktoré zrušil rozsudok okresného súdu č. k. 10C/320/2015-113 z 23. novembra 2017, spočívali v nedostatkoch na strane okresného súdu, ktorého krajským súdom vytknuté nedostatky (predovšetkým z hľadiska tzv. opomenutých dôkazov) hodnotí ako neefektívnu činnosť okresného súdu a priet'ah v trvaní 1 roka a 8 a pol mesiaca. Ústavný súd sa stotožňuje s názorovou líniou krajského súdu, ktorý s odkazom na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 114/08 z 12. júna 2008 zdôraznil, že zásada voľného hodnotenia dôkazov má svoje limity a jej kontrola sa uskutočňuje najmä prostredníctvom inštitútu odôvodnenia rozsudku, keď vo veci rozhodujúci súd je povinný dôkazy navzájom si odporujúce hodnotiť a ďalej zdôvodniť, prečo niektoré z nich pokladá za nevierohodné, niektoré odmietol vziať pri formulovaní rozhodnutia do úvahy, prípadne aj prečo sa niektorými dôkaznými návrhmi odmietol vôbec zaoberať. V naznačenom smere potom nedostatky odôvodnenia súdneho rozhodnutia v tomto smere spolu s tzv. opomenutými dôkazmi (o ktorých súd v konaní nerozhodol) zakladajú vadu nepreskúmateľnosti súdneho rozhodnutia.

22. V súvislosti s tzv. opomenutými dôkazmi (teda takými, ktoré síce súdny orgán vykoná, ale nevyhodnotí vo svojom rozhodnutí) krajský súd poukazom na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 33/2012 z 3. októbra 2012 pripomenul, že porušením práva na spravodlivý proces je aj situácia, keď v hodnotení skutkových zistení absentuje určitá časť skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo, najmä ak ich strana sporu namietala, no napriek tomu ich všeobecný súd náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností nezhodnotil bez toho, že by napr. dodatočným spôsobom odôvodnil ich bezvýznamnosť či irelevantnosť, s čím úzko súvisí potreba vysporiadať sa s myšlienkovými konštrukciami, na ktorých je založená argumentácia strany sporu, a nadväzne na to sa s nimi buď stotožniť, alebo ich vyvrátiť, resp. spochybníť.

23. V treťom posudzovanom časovom úseku napadnutého konania od 6. marca 2020, keď došlo k vráteniu veci okresnému súdu z krajského súdu po odvolacom konaní, do 23. apríla 2024, keď už mestský súd rozhodol o merite veci v poradí druhým rozsudkom č. k. 10C/320/2015-468 z 23. apríla 2024, bolo nariadených celkovo 14 termínov pojednávania, z ktorých sa uskutočnilo 5, a to 26. novembra 2020, 19. októbra 2021, 3. februára 2022, 9. marca 2023 a 23. apríla 2024. Ostatné nariadené termíny pojednávania sa neuskutočnili z rôznych dôvodov, keď termíny

22. septembra 2020 a 1. júna 2021 sa neuskutočnili pre chorobu zákonnej sudkyne, nariadený termín pojednávania na 9. máj 2023 sa neuskutočnil z dôvodu súdnej reformy, keď zákonná sudkyňa bola menovaná do funkcie predsedníčky súdu, nariadené termíny pojednávania na 23. február 2021 a 20. apríl 2021 boli odročované z pandemických dôvodov, nariadené termíny pojednávania na 7. jún 2022 a 27. október 2022 pre chorobu právneho zástupcu žalobkyne, termín pojednávania nariadený na 19. marec 2024 bol odročený pre kolíziu termínov právneho zástupcu žalobkyne. Nariadený termín pojednávania na 29. jún 2021 bol odročený z dôvodu bombovej hrozby. Z uvedeného prehľadu je zrejماً procesná aktivita okresného súdu, ktorý sa snažil vo veci konať v pravidelných časových intervaloch nepresahujúcich 4 mesiace s výnimkou 1 časového úseku medzi pojednávania nariadenými na 9. máj 2023 a 19. marec 2024, čo predstavuje časový interval 10 mesiacov, ktorý vznikol z dôvodu súdnej reformy a ustanovenia zákonnej sudkyne do funkcie predsedníčky novovzniknutého orgánu súdnej moci. Tento časový interval ústavný súd hodnotí ako prietáň, keďže k takej situácii už v náleze sp. zn. I. ÚS 598/2024 z 19. decembra 2024, bude 18 konštatovať, že „pri posudzovaní prietáhov pravidelne vo svojej judikatúre (III. ÚS 17/02, IV. ÚS 76/07, I. ÚS 294/2016, III. ÚS 583/2016, III. ÚS 339/2017) konštatuje, že okolnosti ako nedostatočné personálne obsadenie súdu, prípadne nadmerná pracovná vyťaženosť nesmú ísť v žiadnom prípade na vrub sťažovateľovi, resp. nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Obdobný záver vyslovil ústavný súd aj vo vzťahu k zmenám súvisiacim s novým usporiadaním všeobecných súdov, tzv. súdnou mapou na základe zákona č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov v znení neskorších predpisov a zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s účinnosťou od 1. júna 2023 a s tým súvisiacim organizačným zmenám (sťahovanie, zmena súdnych úradníkov a pod.).“, Vzhľadom na uvedené ústavný súd hodnotí časový úsek napadnutého konania mestského súdu od 9. mája 2023 a 19. marca 2024 ako prietáň v trvaní 10 mesiacov a porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom k celkovej (nie ideálnej) dĺžke tejto časti napadnutého konania konštatuje prítomnosť evidentnej snahy mestského súdu vec prejednať a rozhodnúť, v dôsledku čoho ju vníma ako nie ideálnu, ale ešte ústavne udržateľnú (okrem už vytkutej doby od 9. mája 2023 a 19. marca 2024).

24. V dôsledku už predostretých záverov tak ústavný súd ustálil, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní došlo v časovom úseku tohto konania od 23. novembra 2017 a v časovom úseku napadnutého konania od 9. mája 2023 a 19. marca 2024 k prietáňom z dôvodu jeho neefektívneho postupu a jeho nečinnosti, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

III.2. Posúdenie dôvodnosti podanej ústavnej sťažnosti proti postupu krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 3Co/198/2018 a sp. zn. 3Co/76/2024:

25. Ústavný súd posúdil postup krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3Co/198/2018 ako neefektívny postup okresného súdu v napadnutom konaní.

26. Ústavný súd nehodnotí druhé odvolacie konanie prebiehajúce pred krajským súdom pod sp. zn. 3Co/76/2024 z hľadiska doby jeho trvania 16 mesiacov (do času podanej ústavnej sťažnosti), resp. 19 mesiacov (v čase rozhodovania ústavného súdu) za také, ktoré by už z povahy veci (generálne) a na základe okolností konkrétneho sporu svojou dĺžkou prekračovalo ústavné parametre vyplývajúce z obsahu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

27. Z uvedených dôvodov ústavný súd nevyhovел ústavnej sťažnosti sťažovateľky v časti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 3Co/198/2018 a sp. zn. 3Co/76/2024 (bod 4 výroku nálezu).

28. V závere svojej argumentácie a s ohľadom na obranu krajského súdu však ústavný súd pripomína, že otázka množstva vecí, personálne a organizačné problémy súdu nie sú v zásade ústavne významné pre posúdenie toho, či došlo k zbytočným prieťahom v konaní (I. ÚS 19/00, I. ÚS 28/01, I. ÚS 50/01, I. ÚS 108/02, I. ÚS 38/03 I. ÚS 127/04, II. ÚS 311/06, IV. ÚS 66/2023). Ústavný súd vníma problém nadmernej zaťaženia všeobecných súdov, avšak zároveň v kontexte štandardných kritérií nastavených judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) poukazuje na to, že je úlohou zmluvných štátov nastaviť si svoj právny systém takým spôsobom, aby boli súdy schopné zaručiť každému právo rozhodnutie v primeranej lehote (rozsudok Veľkej komory vo veci Sürmeli proti Nemecku z 8. 6. 2006, sťažnosť č. 75529/01, bod 129). Chronické, resp. dlhotrvajúce preťaženie súdov nemôže ospravedlniť neprimeranú dĺžku konania (Probstmeier proti Nemecku z 1. 7. 1997, sťažnosť č. 20950/92, bod 64).

29. Taktiež ústavný súd oproti argumentačnej námietke krajského súdu o tom, že sťažovateľka „*ani do momentu podania ústavnej sťažnosti neuplatnila svoje právo upozorniť súd na prieťahy samostatnou sťažnosťou v zmysle zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v platnom znení.*“, konštatuje, že otázka využitia sťažnosti na nečinnosť podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov predsedovi súdu ako predpokladu prípustnosti ústavnej sťažnosti bola vyriešená judikatúrou ESLP (Ištván a Ištvánová proti Slovensku z 12. 6. 2012, sťažnosť č. 30189/07, Komanický proti Slovensku z 12. 6. 2012, sťažnosť č. 40437/07, Csákó proti Slovensku z 25. 6. 2013, sťažnosť č. 47386/07, Klinovská proti Slovensku z 8. 10. 2013, sťažnosť č. 61436/09, Bednár proti Slovensku z 8. 10. 2013, sťažnosť č. 64023/09, Grešáková proti Slovensku z 22. 11. 2016, sťažnosť č. 77164/12 a ďalšie). Sťažovateľka tak nemala osobitne uloženú povinnosť urgovať krajský súd v jeho plynulom postupe, ktorého riadne a plynulé zabezpečenie konania, či už zo strany mestského súdu, alebo krajského súdu, bolo ich zákonnou povinnosťou (obdobne tak aj IV. ÚS 163/2026, bod 19).

30. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Vzhľadom na to, že už mestský súd vo veci opätovne rozhodol svojím rozsudkom č. k. 10C/320/2015-468 z 23. apríla 2024 a postup krajského súdu v druhom odvolacom konaní ústavný súd nevyhodnotil ako prieťahový, pričom na 11. jún 2026 je nariadený termín pojednávania

na prejednanie podaného odvolania, ústavný súd návrhu sťažovateľky na postup podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

IV.

Primerané finančné zadost'učinenie

31. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

32. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

33. Sťažovateľka požiadala o priznanie finančného zadost'učinenia 5 500 eur vo vzťahu k mestskému súdu a vo výške 6 300 eur vo vzťahu ku krajskému súdu.

34. Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (III. ÚS 45/2012, IV. ÚS 132/2012, I. ÚS 70/2012, I. ÚS 44/2018, IV. ÚS 95/2018, I. ÚS 341/2018, III. ÚS 187/2018, IV. ÚS 64/2020, tiež Zongorová proti Slovenskej republike z 19. 1. 2010, sťažnosť č. 28923/06 a Ďurech a ďalší proti Slovenskej republike zo 7. 7. 2009, sťažnosť č. 42561/04).

35. Ústavný súd zistil prierahy v postupe len mestského súdu v napadnutom konaní v trvaní 3 rokov a 2 mesiacov. S prihliadnutím na identifikovanú dobu prierahov a svoju vlastnú rozhodovaciu prax (IV. ÚS 21/2018, I. ÚS 44/2018, IV. ÚS 95/2018, I. ÚS 341/2018, III. ÚS 187/2018, IV. ÚS 64/2020, IV. ÚS 103/2023) priznal sťažovateľke sumu primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 1 500 eur (bod 2 výroku nálezu) a vo zvyšnej časti jej návrhu nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

36. Pri posudzovaní výšky primeraného finančného zadost'učinenia ústavný súd zohľadnil aj judikatúru ESEP (Scordino a ďalší proti Taliansku z 27. 3. 2003, sťažnosť č. 36813/97 oddiel I, Horváthová proti Slovenskej republike zo 17. 5. 2005, sťažnosť č. 74456/01, Palgutová proti Slovenskej republike zo 17. 5. 2005, sťažnosť č. 9818/02, Švalík proti Slovenskej republike z 15. 2. 2005, sťažnosť č. 51545/99).

37. Ústavný súd zároveň konštatuje, že vyjadrenie krajského súdu z 23. apríla 2026 a mestského súdu z 31. marca 2026 nezaslal na vyjadrenie právneho zástupcovi sťažovateľky z dôvodu, že (i) z obsahu vyjadrenia mestského súdu z 31. marca 2026 vyplýva záver o prítomnosti prierahov v konaní (v tomto postupe aj ústavný súd videl prierahový postup) a (ii) prípadné vyjadrenie právneho zástupcu sťažovateľky by neovplyvnilo rozhodnutie ústavného súdu pri posúdení merita veci a ani pri rozhodnutí o výške priznaného finančného zadost'učinenia.

V.

Trovy konania

38. Sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti navrhla, aby jej ústavný súd priznal náhradu trov konania.

39. Podľa § 73 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú účastníkovi konania, uhrádza účastník konania.

40. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

41. Ústavný súd priznal sťažovateľke trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom pozostávajúce z odmeny advokáta za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2026, a to prevzatie a príprava zastupovania, písomné podanie sťažnosti ústavnému súdu. Vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby 396,50 eur (1/4 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby 15,86 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Za 2 úkony právnej služby patrí sťažovateľke náhrada trov konania vo výške 824,72 eur a tiež 23 % dane z pridanej hodnoty, spolu tak 1 014,40 eur (bod 3 výroku nálezu).

42. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

43. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. mája 2026

Libor Duľa
predseda senátu